

Amb el nou sistema de finançament autonòmic, el Govern del PP ha deixat clar un cop més l'escassa voluntat de dotar les autonomies d'un sistema que els garanteixi suficiència financera, com és el cas del concert econòmic de Navarra i el País Basc. El PP continua apostant per la fórmula del cafè per a tothom, com a fre a les aspiracions nacionalistes i com a negació de qualsevol tipus de particularitats.

El conseller d'Economia, Francesc Homs, compareix davant el Parlament de Catalunya durant el debat monogràfic sobre finançament autonòmic celebrat la setmana passada.

El parany del finançament

Es buscava un acord just i suficient, una fórmula per resoldre els problemes de finançament de territoris fortament endeutats com són Catalunya, el País Valencià i les Balears, que no reben prou recursos per afrontar les competències que ja tenen transferides. Però l'acord de finançament autonòmic, sorgit del Consell de Política Fiscal i Financera del passat 27 de juliol s'ha quedat lluny d'aconseguir-ho. Potser perquè la majoria absoluta del PP mai s'havia acabat de creure aquests postulats.

El nou sistema de finançament és millor que els anteriors, s'ha cansat de repetir el conseller d'Economia del Govern català, Francesc Homs. I té raó: po-

sa més diners sobre la taula: 300.000 milions addicionals —que no afavoreixen precisament els territoris de parla catalana, que es troben entre els que menys diners rebran per habitant— i apuja els percentatges de participació de les comunitats en els impostos a partir de gener del 2002. Les autonomies podran participar en el 33% de l'IRPF —enfront del 30% que es va aconseguir el 1996—, el 35% de l'IVA, el 100% dels impostos especials sobre matriculació de vehicles i electricitat, i el 40% sobre els tributs especials del tabac, alcohol i carburants.

Però el problema de fons continua existint: és Madrid qui recapta i després reparteix. Just a l'inrevés del que passa amb el concert econòmic de què gaudiei-

xen el País Basc i Navarra. Per al PP ha estat tot un èxit: un acord majoritari i *consensuat* que no s'aproxima al concert basc i que eternitza la famosa fórmula del cafè per a tothom, sense espai possible per a les particularitats. Per a Catalunya, el País Valencià i les Balears està molt lluny del que podria ser el millor acord possible. El mateix Homs reconeixia la setmana passada durant el debat monogràfic celebrat al Parlament de Catalunya sobre finançament autonòmic que es tracta "del millor acord aconseguit fins ara, però no el definitiu".

De fet, el pacte ha comportat una rebaixa significativa de les pretensions inicials del Govern català. Per començar, Homs no ha aconseguit arrencar a les arques de Madrid els 400.000 milions de pessetes que el conseller en cap, Artur Mas, es va atrevir avançar poc abans d'acabar les negociacions. De moment, les aproximacions del Departament d'Economia calculen en 86.000 milions l'increment d'ingressos pel 2002, xifra que anirà creixent fins el 2006 en què el Govern català ingressarà 230.000 milions més que ara amb el nou model de finançament. D'altra banda, tampoc no ha quedat ben resolta la participació de les comunitats en la gestió de l'Agència Tributària, la descentralització de la qual el PP continua negant rotundament.

Uns resultats minsos, segons els partits d'esquerra, donat l'enorme desgast que ha hagut d'assumir el Govern català durant tot el període de negociacions. El president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, recordava fa pocs mesos que al Govern català li convenia tenir bona

relació amb qui té l'aixeta, referint-se al Govern de Madrid. Una bona relació que no ha donat fruits en l'acord sobre finançament, en què s'ha demostrat que mentre l'aixeta segueixi en mans d'una majoria del PP aquesta no rajarà gaire.

Tampoc és l'acord ideal per a les Balears –que només rebran 11.000 milions de pessetes addicionals el 2002–, segons reconeixia la vigília de la seva aprovació el conseller d'Hisenda balear, Joan Mesquida, per a qui el vot afirmatiu no suposava que el model fos adequat ni suficient "però el pitjor escenari possible és sortir del sistema".

Per a les Balears l'objectiu essencial era que es reconegués la població a l'hora d'establir la quantitat global de finançament. En aquest sentit, Joan Mesquida considera que, malgrat que la variable de població augmenta fins el 94% i s'agafa el padró del 1999, el nou model perjudica les comunitats amb un major creixement d'habitants, com les Balears, que entre 1988 i 1999 han crescut demogràficament en més d'un 20%.

Curiosament, les veus més entusiastes amb el nou sistema de finançament provenen del Govern Zaplana, tot i que el País Valencià tindrà una participació limitada en els diners a repartir: 27.000 milions de pessetes més el primer any, molt inferior als 95.000 milions que espera rebre Andalusia. Segons Zaplana, el nou model, del qual es considera l'inspirador, és "excel·lent, un bon acord que beneficia els interessos de totes les comunitats". No pensen el mateix, però, els socialistes valencians ni Esquerra Unida del País Valencià. El portaveu d'aquesta

última formació, Joan Ribó, recordava aquest estiu que l'augment de 300.000 milions per al finançament de totes les comunitats representa, a tot estirar, un 10% de les quantitats que s'havien reivindicat. Ribó assenyala, a més, que el model no dona solució als objectius de suficiència i autonomia financera, "que en el nostre cas serà només del 75% i implica poca corresponsabilitat fiscal, ja que manté una única agència tributària estatal".

A banda del que pugui significar el pacte de finançament per a l'economia balear, a les Illes existeix un altre focus de greuge constant. Des de fa tres anys està vigent el Règim Especial de Balears (REB), aprovat el 1998 per les Corts, mentre que el Govern balear era de Jaume Matas, i que teòricament havia de servir per canalitzar tot tipus d'inversions per anar pal·liant progressivament els costos d'insularitat. Doncs bé, de moment, res de res. El darrer exemple el tenim en el pla de ferrocarrils del Govern Aznar. Inversions supermilionàries per tot arreu i per a Balears... cinquanta milions per fer un estudi sobre el futur del ferrocarril.

El REB és, precisament, l'instrument que voldria el conseller d'Hisenda, Joan Mesquida, i el Govern balear que servís per anar eixugant el que es podria dir "deute històric". Per al Govern illenc desenvolupar correctament el REB significarien inversions d'uns 200.000 milions de pessetes. De moment, Madrid es fa el sord.

Bàrbara Amorós

 Eumo Editorial

<http://www.eumoeditorial.com>

Amb articles de:

**Joaquim Albareda, Pere Anguera,
Jon Arrieta, Joan Bada,
Josep Capdeferro, Mònica Ferrer,
Josep Fontana, Enrique Giménez,
Ernest Lluch, Miquel Pérez,
Lluís Roura, Eva Serra i
Xavier Torres**